

РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ – СИЛИСТРА

АНАЛИЗ НА ИМУНИЗАЦИОННИЯ ОБХВАТ В СИЛИСТРЕНСКА ОБЛАСТ ПРЕЗ 2020г.

Обхватът на дейността по имунопрофилактика през 2020г. в Силистренска област беше повлиян от грипната епидемия в края на месец януари и началото на февруари 2020г. и извънредното положение, обявено във връзка с COVID-19 през месец март.

След нарастване броя на заболелите от респираторни инфекции и грип през месец януари 2020г. със Заповед № РД-01-10/28.01.2020г. на директора на РЗИ-Силистра беше преустановена профилактичната дейност, възстановена по-късно със заповед от 10.02.2020г. Във връзка с обявеното извънредно положение със Заповед № РД-01-124/13.03.2020г. на министъра на здравеопазването бяха преустановени профилактичните имунизации в амбулаториите на ОПЛ до тяхното възстановяване в края на месец април 2020г. със Заповед № РД-01-225/20.04.2020г. За имунопрофилактика бяха определени дните вторник и четвъртък, при спазване на строги протоепидемични мерки.

Предвид ангажираността на инспекторите от дирекция НЗБ през по-голяма част от годината с дейности по проучване и предприемане на мерки в огнищата на COVID-19, на ОПЛ бяха извършени едва 88 проверки за годината по спазване на протоепидемичните мерки и контрол на дейността по имунопрофилактика. Не беше осъществена и планираната за годината тематична проверка относно спазване измененията в Наредба №15 за имунизациите в РБългария. При проверките беше установено, че се спазват правилата за работа в условията на COVID-19. Родителите се канят по предварителен график, не се струпват в чакалните на лекарските кабинети, спазват се дезинфекционния режим и изискването за използване на лични предпазни средства. За децата и родителите се осигурява „зелен коридор“, като се избират часове за профилактика, в които съседните кабинети не работят. Преди започване на профилактичната дейност се извършва дезинфекция на кабинети, коридори и асансьори. Където имаше възможност бяха отворени алтернативни входове само за подлежащите на профилактика.

Както и досега отчитане и проследяване движението на биопродуктите се осъществява чрез ПП „Отчитане движението на биопродуктите“, която използваме от 2008г. и се поддържа от „Информационно осигуряване“ – гр.Плевен. В края на всеки месец се засичат количествата биопродукти налични в склада на РЗИ и се сравняват с разпечатката от програмата за документална наличност. Така се осъществява ефективен контрол в края на всеки месец, а при нужда такъв е възможен да се извърши във всеки един момент.

Количествата получена и изразходвана ваксина, както и остатъка в края на отчетния период се проследява индивидуално за всеки ОПЛ, като тази информация е част от досието му по имунопрофилактика.

Осигуряване на хладилно съхранение и транспорт на биопродуктите

В лекарските практики за първична медицинска помощ са създадени условия за хладилно съхранение и транспорт на биопродуктите. ОПЛ получават ваксини от РЗИ само при наличие на хладилна чанта.

Хладилниците за съхранение на ваксина в проверените амбулатории са снабдени с термометри и се води ежедневен контрол на температурата им, която се регистрира в обособени дневници, обект на проверка при всяко посещение на инспекторите.

Биопродуктите в склада на РЗИ-Силистра се съхраняват в плюсова хладилна камера, разположена в сутерена на сградата с вместимост 10 м³. През 2018г. беше извършен основен ремонт на помещението, допълни се втори хладилен агрегат, с цел осигуряване на непрекъснат режим на работа на хладилната камера при евентуална повреда. В края на 2019г. беше закупен и дизелов агрегат с автоматичен превключвател за автономно ел.захранване на хладилната камера, за гарантирано спазване на температурния режим.

Хладилната камера е свързана към вътрешната интернет мрежа за наблюдение режима на работа, като чрез мобилно приложение се извършва дистанционно проследяване в извънработно време, в почивни и празнични дни от отговорните за това служители. За целта е разписана заповед на директора на РЗИ-Силистра, изготвена е работна инструкция за движение на биопродуктите и контрол на температурния режим за съхранение на биопродуктите.

РЗИ-Силистра разполага с още 3 хладилни витрини, закупени през 2017г. и 2 големи хладилника разположени в склада за ваксини. При необходимост може да се използва и капацитетът на още 2 хладилника, намиращи се в работните кабинети на дирекция НЗБ.

През работните дни отчитането на температурния режим на хладилните съоръжения се осъществява от дежурния инспектор в ДНЗБ, най-малко 3 пъти дневно (сутрин при започване на работното време, на обед и преди завършване на работния ден). Отчетените стойности се вписват в работен журнал, за всяко хладилно съоръжение поотделно. Изготвен е план за действие при авария на хладилната техника.

През периода не са възниквали аварии на хладилната техника в РЗИ и не е допускан брак на ваксини, поради неправилно съхранение.

РЗИ-Силистра не разполага със специализиран хладилен транспорт за пренос на ваксини. Транспортирането на ваксини от склада на МЗ се осъществява с леки автомобили, собственост на инспекцията. Биопродуктите се транспортират в хладилни контейнери и чанти, обезпечени с охладители.

Дейност на областната комисия за отлагане на имунизации по медицински противопоказания

През 2020г. комисията е провела 7 заседания, на които са разгледани 12 случая на деца с различни хронични заболявания. При 5 от тях е дадено становище за липса на противопоказания и препоръка да се извършват необходимите имунизации и реимунизации. Останалите 7 деца са освободени за различен период от време, както следва:

- Дете на 5 мес. с Атопичен дерматит, алергичен гастроентерит и колит е отложено от подлежащите имунизации за срок от 6 мес. до уточняване на състоянието, няма проведени имунизации.
- Дете на 3 год. с Атопичен дерматит е отложено от подлежащите имунизации за срок от 1 год., няма проведени имунизации.
- Дете на 6 год. с Пилоцитен астроцитом и хидроцефалия е отложено от Тетраксим за срок от 6 мес. до провеждане на повторна невро-хирургическа консултация.
- Дете на 7 год. с ювенилен артрит се освобождава за срок от 1 год. до приключване на имуносупресиращата терапия.
- Дете на 2 год. с гърчове от неуточен произход е освободено от имунизация с MMR за срок от 6 мес. до уточняване на състоянието.
- Дете на 1 год. с Бронхо-пулмонална дисплазия, Перивентрикуларни кисти и двигателни разстройства се освобождава за период от 6 мес.
- Дете на 10 мес. с Хидроцефалия и респираторен дистрес синдром се освобождава за срок от 6 мес.

Сероепидемиологичен надзор над ваксинопредотвратимите заразни болести

През периода в област Силистра няма съобщени случаи на болни или съмнително болни от ваксинопредотвратими инфекции.

Дейност на Имунизационния кабинет в РЗИ

За годината в Имунизационния кабинет на РЗИ-Силистра са извършени два приема ТД на възрастни, подлежащи на реимунизация, които нямат личен лекар.

Мониторинг на имунизациите

Изграждане и поддържане на базата данни за децата без личен лекар

От родилните отделения на трите МБАЛ в областта постъпва информация за новородените. Въз основа на нея се формира регистър на новородените за съответната календарна година по месеци с данни за извършените имунизации след раждане. Неимунизирани се проследяват за избор на личен лекар, с цел последващо извършване на пропуснатите приеми след отпадане на противопоказанията.

Периодично (месечно, тримесечно) ОПЛ подават информация за новозаписани новородени, а от РЗОК-Силистра на тримесечие официално изискваме данни за избора на личен лекар за новородените, според пациентските листи на всички ОПЛ. При съпоставката на данните по трите регистъра се получава извадка на новородени, за които не е осъществен избор на личен лекар. В тези случаи съдействаме на родителите за извършване на успешен избор на личен лекар или отправяме покана за имунизации в ИК на РЗИ-Силистра.

Така при справка за родените в областта през I-во полугодие на 2020г., след обработка на информацията се установиха 21 новородени без данни за избран личен лекар. От последващата справка чрез отделите по гражданско състояние към общините, според местоживеенето на майката и след уточняване на ЕГН извършихме справка на сайта на НЗОК за избор на личен лекар. Така установихме, че за 11 от децата е направен избор на личен лекар в други области на страната (Добрич, Русе, Разград), за 10 деца е извършен избор на личен лекар в област Силистра.

Имунизационен обхват

1. Новородени

Обхватът с **БЦЖ и Енжерикс при новородените** през 2020г. е 97%. За 18 новородени липсват данни за извършена имунизация срещу туберкулоза, поради медицински причини, а 10 не са имунизирани по други причини. С първи прием на Енжерикс не са обхванати също 18 деца по медицински причини и 8 по други причини. Родителите на 3 деца отказват имунизации, на тях са изпратени писма за задължителния характер на имунизациите и здравния риск за детето. За отказа от имунизации на едното дете, родено в МБАЛ-Тутракан, чието семейство живее в гр. Русе е съобщено на РЗИ-Русе.

2. БЦЖ ваксина на учениците на 7 год. възраст

Туберкулинова проба на Манту е извършена на 82% от подлежащите на годишна база. Относителният дял на учениците с отрицателна реакция на проба Манту е 59%. Реимунизирани с БЦЖ са 100% от показалите отрицателна проба на Манту.

Освен подлежащите през периода, в началото на годината туберкулинова проба на Манту е направена на 30 деца, подлежащи през 2019г. Отрицателните са реимунизирани с БЦЖ.

3. Шесткомпонентна ваксина Инфанрикс хекса (срещу дифтерия, тетанус, коклюш, полиомиелит, хемофилус инфлуенце тип Б и хепатит В)

През годината е достигнат сравнително добър обхват с **Инфанрикс хекса**, както следва: за първи прием 95%, за втори прием 95%, за трети прием 94% от подлежащите за периода. В началото на годината са извършени също 76 приема (1-ви, 2-ри и 3-ти) на деца подлежащи през 2019г., неимунизирани в срок, които не са включени в отчета за годината.

4. Реимунизацията с петкомпонентна ваксина Infanrix -IPV- HiV е извършена на 91% от подлежащите за отчетния период, а 38 деца, неимунизирани през 2019г., са обхванати в началото на 2020г. (не са включени в цифровия отчет за годината).

5. Пневмококова ваксина (Синфлорикс)

Сравнително добър обхват е постигнат и с пневмококова ваксина - с първи прием на **Синфлорикс** са обхванати 96% от подлежащите за отчетния период, а с втори прием 93% от подлежащите. Реимунизацията със Синфлорикс е с обхват от 87%. С трети прием са обхванати 416 деца, родени преди 01.01.2020г. Извършени са също 58 приема (1-ви, 2-ри и реимунизация) на деца, подлежащи през 2019г., но неимунизирани, поради различни причини, не са включени в отчета за годината.

6. Морбили, паротит, рубеола

Незадоволителен е обхватът с трикомпонентната ваксина срещу морбили, паротит и рубеола. На 13-месечна възраст са имунизирани 89% от подлежащите, а подлежащите през периода ученици на 12 год.възраст са реимунизирани на 77%. През отчетния период основна имунизация са получили и 37 деца на 13 мес. възраст, подлежащи през 2019г., а реимунизация на 12 год. възраст – 21 деца. Тези деца не са включени в отчета за полугодieto.

7. 4-компонентна ваксина Тетраксим (срещу дифтерия, тетанус, коклюш, полиомиелит)

При реимунизацията с Тетраксим е постигнат незадоволителен обхват от 86% от децата на 6 год. възраст. Реимунизация е извършена и на 14 деца, подлежащи, но необхванати през 2019г., които не са включени в отчета за полугодieto.

8. Реимунизация с **Тдка** е извършена на 14% от 12 годишните. Причината е късното получаване на ваксината през месец октомври 2020г.

9. Тетанус и дифтерия

Обхватът с реимунизации срещу тетанус и дифтерия е незадоволителен – 74% при 17 годишните, 24% при 25 год., 23% при 35год., 29% при 45 год., 33% при 55 год., 37% при 65 год., 31% при 75 год. и 32% при 85+ . Извършени са 46 приема на подлежащи през 2019г. в различни възрастови групи, които не са включени в отчета за полугодieto.

От отчетите за профилактичните имунизации през 2020г., получени от ОПЛ, МБАЛ и ЦСМП, са постигнати следните обобщени данни за обхват и причини за липса на ваксинация:

- **ППД** – при 7 годишните обхватът е 82% от подлежащите за годината при 92% обхват за предходната година. Около 59% от необхванатите не са организирани. На останалите не е извършена туберкулинова проба на Манту по следните причини: 25% миграция, 6% не са се явили след покана, 7% отсъстват от населеното място. Едва 7 деца не са обхванати по медицински причини.
- **БЦЖ** - обхванати са 97% от новородените и 100% от показалите хипо- и анергична реакция от проба на Манту при 7 годишните. Осемнадесет новородени не са обхванати по медицински причини (недоносеност и временни медицински противопоказания). Родителите на 3 новородени са отказали имунизации.
- **ДТКаХенПуХИБ** - обхватът с Инфанрикс хекса е 95% от подлежащите на 1-ви прием, 95% от подлежащите на 2-ри прием и 94% от подлежащите на 3-ти прием. За сравнение обхватът със съответните приеми през 2019г. е 98%, 97% и 93%. Поради немедицински причини не са извършени 92 приема, от тях 77% поради неявяване след покана и 22% отсъстващи от населеното място. По медицински противопоказания не са извършени 18 приема.
- **ДТКаПуХИБ** - обхватът с реимунизация е 91%, същият е бил и през 2019г. По немедицински причини не са обхванати 51 деца, от тях 76% не се явили след покана. Родителите на едно дете са отказали имунизация и са декларирали отказа си с подпис в амбулаторния лист. Поради медицински причини не са реимунизирани 10 деца.
- **Пневмококова ваксина** – обхватът с пневмококова ваксина е 96% за 1-ви прием, 93% за 2-ри прием, с реимунизация са обхванати 87% от подлежащите. През предходната година той е бил за съответните приеми 96%, 95% и 93%. Обхванати са 416 деца, родени през 2019г. с трети прием Като основна причини за необхват лекарите са посочили неявяване при покана (74% от неимунизираните).
- **ДТКаПу** – реимунизация са получили 86% (при 94% за 2019г.) от навършващите 6-годишна възраст през 2020г., а 48% от подлежащите не са организирани. От неимунизираните 112 деца, 22% не са обхванати, поради миграция, а 18% не се явили. Поради медицински причини са отложени 4 деца.
- **Хепатит-В ваксина** – в РО от областта са имунизирани 97% от новородените.

- **Триваксина (MMR)** – обхватът при децата на 13-месечна възраст е 89% (при 95% за 2019г.), а при 12 годишните е 77% от подлежащите (при 95% през 2019г.). Все още не са организирани 55% от подлежащите, а за 34% от неимунизираниите има данни, че са в чужбина или отсъстват от населеното място, 23% от необхванатите не се явили след покана. Поради медицински причини не са обхванати 8 деца. В други възрасти са имунизирани още 16 деца.
- **ТДКа на 12 год. възраст** – реимунизирани са едва 14% от подлежащите, като по-голяма част от тях не са организирани.
- **ТД** – Обхватът при 17 годишните е 74% от подлежащите през годината, едно дете не е обхванато поради отказ на родител, който е удостоверен с подпис в амбулаторния лист. Незадоволителен е обхватът при подлежащото население от 25 до 85+ години. Основните причини са от немедицински характер. Най-висок е относителният дял на неорганизираните - 51% от необхванатите по немедицински причини, следвани от неосигурените – 18%, отсъстващите поради миграция 26%, неявили се 4% и др.

При планирани през отчетния период общо 20602 приема с различни ваксини, изпълнението е 64% (13187 приема), а 116 (0,6%) не са извършени по причини от медицински характер, 10 (0,05%) поради отказ и по немедицински причини 7289 (35%).

Преобладаващите причини от немедицински характер са: „липса на организация“ (54%), „миграция или отсъствие от нас. място“ (24%), „неявили се“ (8%), „здравно неосигурени“ (14%), другите причини по-слабо застъпени.

Най-голям е броят на неизвършените приеми по немедицински причини сред подлежащите на реимунизация с ТД – 5734 (79%), следват необхванатите с Тдка -714 (10%), ваксинация срещу морбили, паротит, рубеола - 261 (4%), туберкулоза – 168 (2%), необхванати със Синфлорикс 147 (2%), Тетраксим – 112 (2%), необхванати с шесткомпонентна ваксина – 92 (1%), отложените приеми с Пентаксим 51 (0,7%).

Целеви имунизации и реимунизации:

Постекспозиционна профилактика срещу бяс е извършена на 61 лица. Към момента всички пациенти от областта се обслужват в противобесен кабинет, намиращ се в ИО на МБАЛ-Силистра. Работата му през изтеклата година беше нарушена, предвид това, че отделението беше определено за лечение на болни с КОВИД-19.

През периода са използвани 187 дози Верораб. Най-голям е относителният дял на имунизираниите с 3 дози (41%), с 5 дози (16%), с 1 доза (13%), с 2 дози (6%), с 4 дози (6%). На първия ден след ухапването са имунизирани 85% от ухапаните, на втория ден 15%.

Препоръчителни имунизации и реимунизации:

- **Тетанус при нараняване** - приложени през годината са общо 1675 дози ТТ във всички лечебни заведения в областта (МБАЛ, ЦСМП, ОПЛ);
- **Срещу ротавирусни инфекции** – голяма част от лекарите, които имат новородени в пациентските листи, работят по Националната програма за контрол и лечение на Ротавирусните гастроентерити. През 2020г. 552 деца са получили 1-ви прием (82%), а 490 деца 2-ри прием на ваксината (73%).
- **Срещу човешки папиломен вирус** – от 541 момичета навършващи 12 год. възраст през 2020г., в програмата са включени 59 (11%) и 41 момичета на 13 годишна възраст. На 35 момичета на 12г. и 46 момичета на 13 г. е извършен 2-ри прием. От старта на програмата през 2012 г. до сега от общо 4760 подлежащи момичета, като 1422 (30%) са се включили в програмата с извършен 1-ви прием, а със завършени приеми са 1097 от тях (77%).
- **Срещу грип** – имунизирани от личните лекари 1648 лица. Предвид недостига на противогрипни ваксини през есента, имунизационният кабинет към РЗИ няма извършена дейност по имунопрофилактика срещу грип.

Отчет за получените и изразходвани биопродукти и консумати

По прил. № 12 (по чл. 27 т. 14) от Наредба № 15 са показани количествата ваксини в началото на 2020г., планираните и получени количества през периода, раздадените на ЛЗ количества, отчетените изразходвани от тях през отчетния период и остатъка в склада на РЗИ към 31.12.2020г.

Разходът на биопродукти при многодозовите опаковки на БЦЖ остава голям. Например за имунизиранието на 901 новородени през полугодieto в родилните отделения на трите МБАЛ в областта са изразходвани 324 ампули БЦЖ – средно по 2,7 дози от ампула.

При ОПЛ за реимунизациите на 448 деца са употребени 128 ампули БЦЖ – средно по 3,5 дози от ампула.

За 760 обхванати деца ОПЛ са изразходвали 202 флакона ППД – средно по 3,5 дози от флакон.

През периода са **бракувани** следните ваксини:

- Енжерикс 9 дози партида АНВВС645В/ 31.01.2020г., върнати от ОПЛ в срок на годност, но с лошо състояние на опаковката, съхранявани неправилно.
- Тетраксим - 109 дози партида РЗС371V/29.02.2020г., получени с кратък остатъчен срок – поради изтичане срока на годност (върнати от ОПЛ в срока им на годност и налични в склада на РЗИ).
- 183 дози партида R3D166V/ 30.11.2020г., получени с кратък остатъчен срок – поради изтичане срока на годност (върнати от ОПЛ и налични в склада на РЗИ).
- ППД 86 фл. с партиден № Р2512/29.02.2020г., получени с кратък остатъчен срок – поради изтичане срока на годност (върнати от ОПЛ и налични в склада на РЗИ).
- Верораб – 40 дози, получени с кратък остатъчен срок – поради изтичане срока на годност.

В началото на 2020г. в склада на РЗИ е имало налични 13764 спринцовки от 1сс, получени са еднократно 3 600 спринцовки, раздадени са 6485 и в края на периода са останали 10879. Наличните количества спринцовки от 2сс в началото на годината са 15538, получени са еднократно 2000, раздадените количества са 3349, остатъкът е 14189 спринцовки.

Януари, 2021г.

Изготвил:
Д-р Боряна Кочева
Главен инспектор Д.,НЗБ“